

EDİTÖRDEN

Değerli okuyucular, yoğun bir emek harcanarak hazırlanan Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi'nin, yedinci sayısını sizlerle paylaşmanın haklı gururunu yaşamaktayız. Bu sayımızda da Sosyal Bilimlerin farklı alanlarına ait kıymetli çalışmaları siz değerli okuyucularımızın istifadesine sunmaya çalıştık. Dördüncü yılındaki dördüncü cildi yayınlanan dergimizin yedinci sayısında 12 makale yer almakta olup, bu makalelerin biri Rusça, diğerleri de Türkçe olarak neşredilmiştir.

Birinci makalede Sultan II. Abdülhamid Han döneminde Bayezid doğumlu veya Bayezid'de görev alan ve Sicill-i Ahval kayıtlarına geçen memurlar tanıtılacaktır. Erzurum Vilayeti'nin bir sancağı olan Bayezid Sancağı Osmanlı-İran ve Rus sınırında yer alan, Eleşkirt, Karakilise, Diyadin, Tutak, Taşlıçay ve Bayezid Merkez kazalarından oluşan önemli bir yerleşim yeri olduğu belirtilen makalede, günümüzden 100-150 yıl önce görev alan kimi memurların nerede doğup hangi okullarda hangi dersleri ikmal ettikleri, aile bağları, nerelerde hangi vazifeleri ifa ettikleri, tayin, nakil, mazuliyet ve emeklilik durumları ve hatta ahlaki vaziyetleri hakkında mütalaaların da yer aldığı siciller, muazzam Osmanlı kayıt sisteminin bir parçası ve bugünkü Emekli Sandığı gibi kurumların da temeli olarak imparatorluktan Cumhuriyet Türkiye'sine kalan çok önemli bir miras olarak görülmesi gerekliliği üzerinde durulmaktadır.

Yugoslavya Krallığı'nın Yıkılmasında İç ve Dış Siyasetin Etkisi (1929-1941) başlığı ile kaleme alınan ikinci makalede 1929-1941 yılları arasında hem Yugoslavya Krallığı'ndaki Sırp-Hırvat mücadelesinin hem de dönemin uluslararası konjonktüründe meydana gelen olayların, Yugoslavya Krallığı'nın yıkılmasında etkisinin olduğu argümanı üzerinde durulmuştur.

Kerç Faciası - Güney Kafkasya Halklarının Trajedisi başlığı ile Rusça kaleme alınan üçüncü makalede, günümüz tarih yazıcılığında II. Dünya Savaşı sırasında Kırım Yarımadası'ndaki mücadeleye dair pek çok çalışma yapıldığı ve 1942 yılının başında Kerç şehrinde yaşananların, II. Dünya Savaşı'nda yaşanan trajedilerinden en büyüğü ve Güney Kafkasya halklarının ise ortak kaderi olduğu iddia edilmiştir. Ayrıca çalışmada Kerç-Feodosya Çıkarma Harekâtı'na Güney Kafkasya halklarının katılımı ve onların sonraki kaderleri açısından objektif bir değerlendirme ortaya koymanın amaçlandığı belirtilmiştir.

Ağrı'da Spor ve Tarihi başlığı ile incelenen dördüncü makalede; Ağrı ilinde Beden Terbiyesi ve Gençlik Hizmetleri İl Spor Müdürlüğü yapan idarecilerin yapmış oldukları hizmetler dönemsel olarak ele alınarak incelenmiştir. Özellikle atletizmin mesafe koşuları ve kayaklı koşu (kuzey

disiplini) dallarının ön plana çıktığı Ağrı da farklı spor dallarında aynı başarıyı yakalamanın çok zor olduğu, ancak sonraki dönemlerde Ağrı'da farklı spor branşlarında da başarılı sonuçlar elde edilmeye başlandığı kronolojik olarak aktarılmıştır.

19. Yüzyılda Rusya ve Osmanlı Devleti'nde Çeviri Faaliyetleri Üzerine başlığı ile kaleme alınan beşinci makalede; öncelikle 19. yüzyılın hem yazın hem de düşünce hayatında oldukça önem arz eden bir çağ olduğu belirtilmiştir. Ayrıca bu dönemde edebiyatın tavan yaptığı, kültürlerin çeviri yoluyla iletişime geçip daha önceki yüzyıllara nazaran oldukça gelişme gösterdikleri bir dönem olduğu iddia edilmiştir. Özellikle iki büyük güç olan Rusya ve Osmanlı Devleti'nin Batı merkezli kültür ithalatına ağırlık verdikleri bu dönemde bir köprü görevini gören çevirinin gelişimi hız kazandığı ileri sürülmekte ve Rusya'da edebiyat alanında yapılan çevirilerin topluma yansıtılmaya çalışılmakta olduğu, bunun yanı sıra özgün eserlerde zirveye çıkıldığı bu yüzyıl edebiyat dünyasına dünya klasiklerinin armağan edildiği bir çağ olması hasebiyle önem arz ettiği ifade edilmektedir.

Altıncı makale, Sözleşmeli Öğretmenlik Uygulamalarının Sözleşmeli Öğretmenlerin Görüşleri Çerçevesinde Değerlendirilmesi adıyla kaleme alınmıştır. Bu çalışmada Ekim 2016 döneminde atanan sözleşmeli öğretmenlerin "Sözleşmeli Öğretmenlik Uygulaması" nı değerlendirmesi amaçlandığı belirtilmektedir. Çalışma grubunu 2016- 2017 eğitim öğretim yılı Ekim ayında Ağrı iline atanan 20 sözleşmeli sınıf öğretmeni oluşturduğu ifade edilmekte ve çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden olgubilim deseni kullanıldığı aktarılmaktadır. Araştırmanın verileri toplanırken alanında uzman kişilerden görüş alınarak yarı yapılandırılmış görüşme formunun hazırlandığı ve bu formda katılımcıların kişisel bilgilerine yönelik soruları ve açık uçlu on soruyu cevaplamalarının istendiği ve alınan cevapların betimleyici istatistikle değerlendirildiği ifade edilmektedir.

Yedinci makalede Halife Yusûf Topçu'nun, Şeyh Ahmed-i Hânî'nin Doğubeyazıt'ta açtığı ilmi çığırını devam ettiren bir şahsiyet olduğu ifade edilmektedir. Çalışma da Halife Yusûf Topçu, eserleri ve bölge insanına hitaben yazmış olduğu Akîdetü'l-İmân adlı eserini incelenmiştir. Halife Yusûf Topçu'nun, Osmanlı'nın son yılları ile Cumhuriyet'in ilk yıllarında yaşamış olan bir âlim olduğu, Şerh ve Haşiyeler Dönemi ile Yeni İlm-i Kelâm Hareketinin birbirinden ayrıldığı kavşakta yer alması hasebiyle kelâm ilmi açısından araştırmaya değer bir âlim vasfını taşıdığı belirtilmektedir. Özellikle yazmış olduğu akide metninin, ülkemizin belli bir bölgesinde yaşayan insanların sosyo-kültürel durumu ile inanç yapısını yansıtmaya açısından değerli olduğu iddia edilmektedir.

Şeyhülislâm Abdurrahim Efendi'nin Fetevâ-yı Abdurrahîm Adlı Eserinde Cizyeye Dair Fetvâları başlığıyla ele alınan sekizinci makalede; Şeyhülislâm Menteşezâde Abdurrahim Efendi'nin fetvâ mecmuası olan Fetevâ-yı Abdurrahîm'de zimmîlerden alınan cizye ile ilgili olarak otuz beş fetvâya yer verdiği belirtilmiştir. Söz konusu fetvâların, cizyenin kimlerden alınıp

alınmayacağını açıklığa kavuşturmaya yönelik konular içerdiği ve fetvaların içeriği hakkında bilgiler paylaşılmıştır.

İslâm Hukuk Usûlünde Cevaz Kavramı başlığıyla incelenen dokuzuncu makalede; İslâm hukuku ilminde cevazın, dinî ve hukukî sahada serbestliği, müsamahayı ifade edip, cevaz verilen dinî-hukukî bir meselenin bir sakınca içermediğini, mahzurlu olmadığını, bir günahın terettüp etmediğini belirtir. Usûl literatüründe ise câiz kavramının, İslâm hukukçularının çoğunluğuna göre beş temel teklifi hükümden biri olan “mubah” kavramı ile eş anlamda kullanıldığı aktarılmaktadır. Usûl literatüründe câizin şer’î bir hüküm olup olmadığı meselesi tartışmalı olduğu ve bu tartışma içerisinde olan usûl âlimlerinin bu tartışmanın terim ihtilafından kaynaklandığını ifade ettikleri iddia edilmektedir.

Türkiye’de Ekonomik Büyümenin ve Nüfus Artışının Ekonometrik Modellemesi: Ampirik Bir Çalışma Örneği, başlığıyla kaleme alınan onuncu makalede; araştırmanın temel amacının, Türkiye’de ekonomik büyüme ve nüfus artışı arasında nasıl bir ilişki vardır sorularına cevap aramak olduğu belirtilmiştir. Çalışmada, nüfus ve istihdamın ekonomik büyümeyi nasıl etkilediği, TÜİK’ten alınan 1998–2015 yılları arasındaki ikincil veriler dikkate alınarak ekonometrik yöntemlerle incelendiği üzerinde durulmuştur.

Otomotiv Sektöründe Tüketici İlgileniminin İncelenmesi başlığı ile kaleme alınmış onbirinci makalede ise, otomotiv sektöründe tüketicilerin ilgilenim düzeylerinin tespit edilmesi ve ilgilenim düzeyi açısından tüketicilerin cinsiyetleri, eğitim düzeyleri, yaş grupları, gelir durumları ve meslekleri yönünden aralarında anlamlı bir farklılığın olup olmadığının belirlenmesinin amaçlandığı ifade edilmiştir.

Onikinci ve son makalede ise, Manisa ilinin kekik üretiminin, Türkiye’nin %5.62’sini ve bölgenin %52.24’nü oluşturduğu, Salihli ilçesinin kekik üretiminin ise bölgenin %47.44’nü ve Türkiye’nin de %5.11’ni ürettiği belirtilmiştir. Bu bağlamda bölgenin ve ilin en fazla üretiminin yapıldığı yerlerden biri olan Salihli ilçesindeki tüketicilerin, tıbbi ve aromatik bitkilerden biri olan kekik tüketim bilinç düzeyi ve kekik tüketimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi bu çalışmada amaçlandığı ifade edilmiştir. Bu amaç için oransal örnekleme yöntemi ile belirlenen 272 tüketici görüşüldüğü ve tüketicilerin kekik tüketimini etkileyen faktörlerin belirlenmesi için binary logit analizi kullanıldığı yazılmıştır.

Önceki sayılarımızda da ifade edildiği üzere dergimiz, yılda iki sayı (Nisan ve Ekim aylarında) yayımlanacak olup, seçici bir şekilde yayın hayatına devam edecektir. Dergimiz hem basılı hem de online yayın şeklinde okuyucularımızın istifadesine sunulmaktadır. Çalışmalarını dergimizde yayımlamak isteyen yazarlar, dergimizin Dergipark Ulakbim sayfasındaki (<http://dergipark.gov.tr/aicusbed>) adresinden üye olarak, özgün bilimsel çalışmalarını online olarak gönderebilir ve süreci takip edebilirler. Hakemler ve yayın kurulu tarafından yayımlanması uygun görülen makaleler öncelikle Dergipark sisteminden yeni sayımız içinde yayımlanacak, ardından da basılı

şekli yazarlara ve hakemlere enstitümüz tarafından gönderilecektir. Ayrıca önümüzdeki sayılardan itibaren dergimizin yabancı alan indekslerine girebilmesi için çalışmalar devam ettirilmekte ve uluslararası bir statü kazanabilmesi için gerekli girişimler sürdürülmektedir. Bu noktadan hareketle dergimizin ÜAK Doçentlik Kriterlerine uygun hale getirilmesi öncelikli amaçlarımız arasındadır. Ayrıca dergimiz Akademik Teşvik Kriterlerine uygun ve puan alınabilir bir şekilde faaliyetlerine devam etmektedir.

Dergimizin yayım hayatını sürdürmesinde maddi ve manevi desteklerini esirgemeyen Sayın Rektörümüz Prof. Dr. Abdülhalik KARABULUT ve IC Vakfı yönetim kuruluna şükranlarımı sunuyorum. Dergimizin yedinci sayısına makaleleriyle katkı sağlayan değerli bilim insanlarına, hakemlerimize, dergimizin yönetim ve yayım kurulunda özveriyle görev yapan bütün arkadaşlarıma teşekkür eder; dergimizin bilim camiasını ve eğitim hayatına katkı sağlamasını temenni ederim. Dergimizin gelecek sayılarında değerlendirilmek üzere kıymetli akademisyen dostlarımızın yeni çalışmalarını bekler, tüm okuyucularımıza selam ve saygılarımı sunarım.

Doç. Dr. Alperen KAYSERİLİ
Editör

